

In dulcele stil clasic - poezia moderna

Poezia "In dulcele stil clasic" de Nichita Stanescu a fost publicata in 1970, fiind asezata in fruntea volumului anonim, pentru care este arta poetica. Volumul apartine celei de a doua etape de creatie a poetului, cand rafinare expresiei pare a fi un scop in sine iar poetul se manifesta ca un constructor in interiorul limbajului.

Poezia "In dulcele stil clasic" constituie o poetica a existentei si a cunoasterii.

"In dulcele stil clasic" depaseste cadrul unei arte poetice deoarece autorul surprinde clipa unica de revelatie a absolutului, dar ii dubleaza semnificatia, poezia avand simultan doua chei de lectura. Poezia erotica si arta poetica. Pentru poet, iubirea si creatia apartin in egala masura, planului existentei si planului cunoasterii.

Elementele moderniste sunt in textul poetic ales : abiguitatea planurilor si a limbajului, reprezentarea abstractiilor din forma concreta, insilitul imaginilor artistice, subtilitatea metaforei, noile sonoritati si semnificatii obtinute prin plasarea unor clisee verbale din poezia inaintasilor in noi ontexete.

Ipostaza dublata a eului liric, indragostitul si creatorul, sustine transferul dintre concret si abstract, punand in discutie relatia dintre cunoscuta si existenta. Lirismul subiectiv este redat la nivelul expresiei prin marcile subiectivitatii, alternarea persoanei I si a II - a adjectivului posesiv meu-tau, pronumele personal la persoana I , singular "eu".

Titlul poeziei si al volumului sugereaza programatic, prin sintagma "stil clasic", intentia de revenire la tiparele formale cunoscute, pe care poetul le duiosie ironica (atitudine postmodernista).

Antepunerea epitetului "fulce" aminteste de poezia pasoptistilor si de aceea eminesciana (celebra formula "dulce minune"). Este privirea melancolica a poetului care, la 1970, este pus in fata unei lumi schimbate pe care trebuie sa invete sa o exprime in poezia sa.

Fiind in acelasi timp poezie erotica - "poveste de dragoste improvizata si arta poetica, prin prezentarea intalnirii dintre poet si inspiratie "tema poeziei" apare dublata. Iubirea este o cale de cunoastere, de atingere a unei clipe unice de revelatie a abstractie. Poezia constituie "descrierea" starii de axtaz produsa creatorului in clipa revelatiei.

Poezia pe care o avea compozitia clasica prin cele cinci catrene monorimice, in ritm trohaic, fapt contrazis de prezenta versului final izolat cu valoare exclusiva si caracter gnomic. : "Pasul trece eu raman". Strofele sunt dispuse in patru secvente poetice prima secventa (prima si a doua strofa reda aparitia "domnisoarei" inspiratiei, a doua secventa (strofa a treia) cuprinde trairea clipei de revelatie ; a treia secventa cuprinde (strofa a patra) cuprinde invocarea idealului poetic erotic ; a patra secventa strofa a cincea si versul final) reda revenirea la starea contemplativa, meditativa. Prima secventa poetica se afla in opozitie cu celelalte prin trecerea de la planul obiectiv al "domnisoarei" - inspiratie, la cel subiectiv, al eului creator.

In prima secventa poetica laitmotivul "pasul tau de domnisoara" realizeaza dispunerea gradata a imaginarului poetic. Termenul "domnisoara" aminteste de limbajul din poezia "gratios -romantica al

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

secolului al XIX- lea. Echivalenta semnatica "domnisoara"-poezie face trimitere la muza epocii clasice, surprinsa prin elementul lipsit de corporalitate "pasul".

Singurul verb al secventei "coboara" reda prin vers ideea desprinderii succesive a ideii poetice de planul obiectiv, iar priun timpul prezent, actiunea in derulare. Cele patru subsantive la singular unele insotite de determinanti, sunt reprezentari ale abstractiilor (ipostazelor sentimentale) in forma concreta a elementelor cadrului natural : "bolovan", "frunza vere pala", "pasare amara". Aceste metafore sustine verbele poeziei duritatea regnului universal "dintr-un bolovan" efemeritatea vietii1 regnul vegetal , "frunza verde pala". Momentul zilei determinat de sintagma insotita "inserare-n seara" sugereaza necunoasterea, misterul, momentul pregatitor a revelatiei, pre-creatia ca etapa. Metafora socanta prin asocierea unor termeni incompatibili "pasare amara" consoleaza mai degraba starea de suferinta a poetului- "pasare" (ca la romantici) decat un atribut al inspiratiei.

A doua secventa surprinde momentul propriu-zis al creatiei. Efemeritatea clipei de revelatie este sugerata prin repetitia "o secunda, o secunda". Eul creator se manifesta contemplativ "eu l-am fost zarit in umbra" si afectiv "imima incet mi-afunda". Creatia presupune reflectarea ideii artistice in constiinta si fantezia poetului (motivul undei - oglinda). El poate transfigura realitatea, atribuindu-i valoarea estetica sugerata de metafora "roscata funda".

Se poate vorbi de o raportare a poetului Nichita Stanescu la poezia clasica, prin reinterpretarea mitului nasterii poeziei prin mimesis si prin revalorizarea valorii verbale de secol XIX a diatezei pasive "l-am fost zarit".

A treia secventa reda drama artistului, imposibilitatea ancorarii in starea de gratie, desprinderea operei de artist, prin invocatia elegiaca a muzei : "Mai ramai cu mersul tau parca pe timpanul meu". Poetul este redus la conditia de victima a propriei iluzii, iar corespondentul sau in plan simbolic este timpanul, organ al perceptiei cantecului poetic, prin care nu poate participa in totalitate la misterul trecerii prin lumea poeziei. Se contureaza un portret al "indragostitului" den iubita-poezie : "blestemat si semizeu". Condamnat la solitudine, el percepe viata ca o stare de boala : "Caci imi este foarte rau".

Ultima secventa poetica devine o meditatie pe tema trecerii timpului, dublata de sanctionarea neputintei omenesti. Mesajul - sentinta al strofei este acela ca, in afara clipei de inspiratie a iubirii / a creatiei poetice, existenta poetului nu-si are sensul : "si zic, /domnisoara, mai nimic.". Se confirma diferenta dintre starea poetului lipsit de puterea de creatie si starea realului golit de esenta, plasmuit din materiale artificiale si redus la dimensiuni meschine : "pe sub soarele pitic, aurit si mozaic". Falsa stralucire a lumii nu satisface setea de absolut a creatorului, care tanjeste ca un indragostit.

Versul final are, ca in Glossa eminesciana, valoare gnomică : "Pasul trece, eu raman". Concluziv, versul exprima opozitia dintre tristetea poetului si trecerea urmei poeziei. Formularea lapidara intretine ambiguitatea semnificatiei.